

Bijlage I: Toelichting op wijziging van de programmabegroting 2020

In deze bijlage treft u een toelichting op de mutaties om de programmabegroting 2020 aan te passen. Allereerst maken we u aan de hand van onderstaande tabel inzichtelijk welke saldi startpunt waren bij de begroting, alsmede de gepresenteerde saldi op 20 november 2019 en bij de raadsconferentie op 22 januari 2020. Tot slot geeft de tabel inzicht in de geprognosticeerde saldi indien de raad instemt met het voorstel.

Verloopoverzicht (voorgestelde) mutaties sinds vaststellen programmabegroting 2020

		2020	2021	2022	2023
Begrotingsresultaat Programmabegroting 2020		€ 129.000	€ 458.000	€ 540.000	€ 551.000
1e begrotingswijziging: toeristen- en forensenbelasting		€ 223.950	€ 223.950	€ 223.950	€ 223.950
Geamendeerd financieel perspectief		€ 352.950	€ 681.950	€ 763.950	€ 774.950
Meerjarige effecten (doorkijk november 2019)					
Programma 1 Sociaal Domein		€ -1.065.000	€ -1.060.000	€ -950.000	€ -950.000
BUIG-gelden		€ 350.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000
Aanbesteding leerlingenvervoer		€ -75.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000
Financieel perspectief na correctie voor meerjarige effecten		€ -437.050	€ -248.050	€ -56.050	€ -45.050
Correctie voor saldo van incidentele baten en lasten	A	€ 284.000	€ 270.000	€ 214.000	€ 41.000
Geactualiseerd structureel perspectief (20 november 2019)	B	€ -721.050	€ -518.050	€ -270.050	€ -86.050
Mutaties na 20 november 2019	C				
a. december circulaire		€ 38.000	€ 69.000	€ 67.000	€ 67.000
b. exploitatiebijdrage Zwembad		€ -5.802	€ -13.795	€ -21.925	€ -30.525
c. duikers en kunstwerken		€ -	€ -10.660	€ -10.660	€ -10.660
d. huishoudelijke hulp toelage		€ 70.000	€ -	€ -	€ -
e. herziene begroting WVS		€ 10.443	€ -	€ -	€ -
f. implementatie Wet Verplichte GGZ		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
g. kosten accountantscontrole		€ -18.600	€ -29.000	€ -39.000	€ -39.000
Geactualiseerd structureel perspectief (uitgangspunt raadsconferentie)		€ -617.009	€ -492.505	€ -264.635	€ -89.235
Voorkeursscenario college		€ 433.348	€ 100.962	€ 96.762	€ -13.252
Opbrengsten toeristenbelasting		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Mutaties saldo incidentele baten en lasten		€ -491.000	€ 138.000	€ 138.000	€ 280.000
Structureel perspectief o.b.v. wijzigingsvoorstel 2020		€ -654.661	€ -233.544	€ -9.873	€ 197.513
Saldo van incidentele baten en lasten		€ 775.000	€ 132.000	€ 76.000	€ -239.000
Prognose rekeningresultaat (incl. saldo incidenteel)		€ 120.339	€ -101.544	€ 66.127	€ -41.487

Aan de hierna gespecificeerde mutatievoorstellen liggen de ontwikkelingen, welke sinds 2019 niet langer binnen de gemeentelijke begroting kunnen worden opgevangen, ten grondslag. Tevens wordt rekening gehouden met de consequenties van tussentijdse besluitvorming. Tot slot zijn er mutaties vanuit het voorkeursscenario college. Daarin is ook begrepen een voorstel tot (gedeeltelijke) vrijval van reserves.

A. Wijzigingsvoorstel programma 1. Sociaal Domein

De mutaties binnen dit programma kunnen worden onderverdeeld naar enerzijds de doorwerking van ontwikkelingen en besluitvorming zoals gepresenteerd in het uitgangspunt voor het meerjarenperspectief tijdens de raadsconferentie. Anderzijds heeft het college een gewijzigd voorkeurscenario. Beide onderdelen worden onder de tabel nader toegelicht.

Tabel A		2020	2021	2022	2023
Mutaties programma 1 Sociaal Domein					
A1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming					
Jeugd, WMO, werkbegroting		-€ 1.065.000	-€ 1.060.000	-€ 950.000	-€ 950.000
BUIG-gelden		€ 350.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000
Aanbesteding leerlingenvervoer		-€ 75.000	-€ 40.000	-€ 40.000	-€ 40.000
Huishoudelijke hulp toelage		€ 70.000	€ 0	€ 0	€ 0
Herziene begroting WVS		€ 10.443	€ 0	€ 0	€ 0
Implementatie Wet Verplichte GGZ		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
		-€ 699.557	-€ 920.000	-€ 810.000	-€ 810.000
A2. Voorkeurscenario college					
<i>Reëel begroten:</i>					
- Integraal onderwijshuisvestingsplan		-€ 24.500	-€ 46.063	-€ 114.125	-€ 96.792
<i>Voorstel voor bijsturing op ambitie of middelen:</i>					
- Bibliotheken:		€ 0	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
- Jeugdsymposium		€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
- Mantelzorg		€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
- Sociaal Medische Indicaties		€ 3.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
- Herhuisvesting huurders K4		-€ 31.374	€ 57.030	€ 57.030	€ 57.030
- CJG - merk		€ 23.000	€ 29.000	€ 29.000	€ 29.000
- CJG - website		€ 0	€ 11.200	€ 11.200	€ 11.200
- ICT		€ 0	€ 6.222	€ 12.444	€ 12.444
- Inspectie Kinderopvang		€ 0	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
		€ 12.126	€ 165.952	€ 172.174	€ 172.174
<i>Onderuitputting budgetten</i>					
- Software integrale toegang sociaal domein		€ 0	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
- Peuteropvang		€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
- Jeugdgezondheidszorg		€ 7.442	€ 7.442	€ 7.442	€ 7.442
- Subsidie cultuur en recreatie		€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
		€ 18.442	€ 33.442	€ 33.442	€ 33.442
Totale mutatie programma 1		-€ 693.489	-€ 766.669	-€ 718.509	-€ 701.176

A1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming

Jeugd, WMO en werkbegroting: structurele effecten Sociaal Domein

Het college heeft een doorkijk gemaakt voor het te verwachten rekeningresultaat 2019, omdat voorzien was, dat er een tekort van € 1,2 mln. werd verwacht binnen programma 1 Sociaal Domein. Met de Perspectievennota 2019-2023 zijn extra middelen begroot bij jeugdzorg (extra middelen rijk) en bij de Wmo-budgetten. De afgelopen jaren hebben gemeenten te maken met afnemende rijksmiddelen bij de jeugdzorg, toenemende cliëntaantallen bij de Wmo en, vanwege rijksbeleid, lagere opbrengsten voor de eigen bijdragen. De begrote middelen bleken onvoldoende om de zorgkosten te betalen. Bij de prognose van het resultaat 2019 is ook aandacht besteed aan het structureel effect van de kostenoverschrijdingen die zich in dat jaar voordeden binnen het Sociaal Domein.

Bij de Wmo is de inschatting van het structurele tekort gebaseerd op de uitgaven tot en met september 2019. Daar bovenop is rekening gehouden met een stijging van de huishoudelijke hulp van 5%. Er wordt een groei van het aantal cliënten voorzien. Het gaat bij de Wmo dan om een structureel bedrag van € 325.000, wat nu moet worden toegevoegd aan de budgetten Wmo huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en voorzieningen.

Daarnaast is bij jeugdzorg, op basis van de uitgaven tot en met september 2019, gebleken dat ook deze uitgaven structureel hoger uitvallen (€ 625.000 meer). Bij de jeugd is afgelopen jaren een lichte stijging zichtbaar in aantallen aanvragen in combinatie met de conclusie dat er te weinig middelen waren begroot in relatie tot de werkelijke uitgaven. Deze konden in voorgaande jaren (tot 2018) nog opgevangen worden door incidentele voordelen binnen programma 1 Sociaal Domein, maar deze incidentele (niet begrote) voordelen zijn er nu niet meer. Het budget van € 625.000 moet daarom worden toegevoegd aan het uitgavenbudget jeugd.

Tenslotte was in de begroting eerder nog een “geprognostiseerd meerjarig tekort” in de vorm van de werkbegroting Sociaal Domein opgenomen. De verwachting was dat dit tekort zou moeten worden gecompenseerd met overschotten binnen het programma 1. Sociaal Domein. Deze overschotten blijken er niet meer te zijn binnen dit programma. Deze “prognosticeerde tekorten” vanuit de werkbegroting Sociaal Domein gelden met name voor de jaren 2020 (€ 115.000) en 2021 (€110.000) en zijn nu met de huidige voorstellen uit de begroting geëlimineerd.

De uitkomsten van de doorkijk 2019 (gegevens najaar 2019) zijn gebruikt om de belangrijkste budgetten binnen het programma 1 Sociaal Domein, waaruit de tekorten kwamen, vanaf nu reëel te begroten. Zoals bekend worden deze budgetten in de komende rapportages in 2020 met extra aandacht gemonitord en waar nodig bijgesteld.

BUIG-gelden

Op 1 oktober jl. is van de ISD de berekening ontvangen van het definitieve bijstandsbudget 2019 en het voorlopige bijstandsbudget 2020, gebaseerd op opgaaf van het ministerie. Daaruit bleek een positief effect voor 2020 op basis van de bekende berekeningsmaatstaven. Dat positief effect aan inkomstzijde was aanleiding ook meerjarig een herberekening van de verwachte BUIG-gelden te maken. Dit is een wijziging van de berekeningssystematiek: voorheen werden uitsluitend de ramingen van het lopende begrotingsjaar aangepast. Ook de verwachtingen aan de lastenzijde zijn in de analyse meegenomen. Die gaven geen aanleiding tot bijstelling. Per saldo leidt deze berekeningswijze meerjarig tot een positief effect op het begrotingssaldo. Een nieuwe berekening van de ISD kan naar verwachting in april tegemoet worden gezien.

Aanbesteding leerlingenvervoer

Vanwege afloop van het gezamenlijke contract voor leerlingenvervoer per 31 december 2019 heeft in 2019 een nieuwe Europese aanbesteding plaatsgevonden in samenwerking met de gemeente Bergen op Zoom. De gunning is toegekend aan het bedrijf dat zowel kwalitatief als economisch de meest voordelige inschrijving heeft aangeboden. Het college van de gemeente Woensdrecht heeft op 5 november 2019 ingestemd met de gunning. Voorgesteld wordt de begroting te wijzigen voor de financiële consequenties die uit de gunning voortvloeien. Het in de prognoserapportage geschatte risico met betrekking tot leerlingenvervoer is in dit besluit niet verdisconteerd maar wordt in het eerste kwartaal 2020 gemonitord.

De mutatievoorstellen huishoudelijke hulptoelage, herziene werkbegroting WVS en implementatie Wet Verplichte GGZ zijn reeds toegelicht in de raadsinformatienota van 14 januari jl. Gemakshalve verwijzen wij u naar die nota.

A2. Voorkeurscenario

Reëel begroten

Integraal onderwijshuisvestingsplan

Het Integraal onderwijshuisvestingsplan (IHP) bevat de maatregelen voor nu en in de toekomst op het gebied van onderwijshuisvesting in de gemeente Woensdrecht. Het plan is opgesteld vanuit de gezamenlijke ambities van schoolbesturen en de gemeente ten aanzien van de onderwijshuisvesting op basis van de gezamenlijke visie op het onderwijs en de onderwijskwaliteit. Het bevat de uitgangspunten en parameters die voor alle schoolgebouwen in de gemeente kunnen en zullen gelden, gebaseerd op de actuele financiële normbedragen. Voor de diverse schoollocaties is geruime tijd terug in beeld gebracht welke investeringen er te verwachten zijn. Dit was een grove raming. De afgelopen maanden is er met de diverse schoolbesturen overleg gevoerd en zijn de ramingen geactualiseerd en afgezet tegen over de ambities, omvang en normering.

De geactualiseerde investeringsbedragen zijn in het voorkeurscenario van het college opgenomen. Hiervoor is gekozen omdat op deze wijze in beeld de kosten in beeld zijn gebracht voor het meerjarenperspectief. Het IKC-project loopt vooruit op het IHP, maar kent dezelfde uitgangspunten in ambitie, omvang en normering (en bijdrage schoolbestuur) als alle toekomstige maatregelen in het IHP. In de periode tot en met april zal de verbinding tussen beide projecten verder toegelicht worden, alsmede de bedragen die voor beide projecten in de bijstelling van de programmabegroting 2020 zijn opgenomen.

Voorstel voor bijsturing op ambitie of middelen:

Bibliotheken

Het bibliotheekwezen is in ontwikkeling. De gemeente Woensdrecht is in gesprek met bibliotheek West-Brabant over de ontwikkelmogelijkheden van de bibliotheekvestiging in Ossendrecht. De bibliotheek West-Brabant wil meewerken aan het uitwerken van een scenario om tot een bezuiniging op het bibliotheekwerk te komen. Het aantal bezoekers en uitleningen van de vestiging in Ossendrecht is laag en voor de kinderen is er een bibliotheek op school. Mogelijkheden worden onderzocht om bibliotheekwerk anders in te richten bijvoorbeeld door het opzetten van een boekendienst aan huis. Dit draagt tevens bij aan eenzaamheidsbestrijding.

Jeugdsymposium

Deelname aan het jeugdsymposium is geen verplichting. Op de uitgave daaraan kan worden bespaard.

Mantelzorg

In artikel 2.1.6 van de Wmo staat dat het college in een verordening moet uitwerken “op welke wijze de gemeente zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.” De gemeenten zijn wettelijk verplicht mantelzorgers te waarderen. Ze zijn wel vrij hoe ze hieraan invulling geven. Voor mantelzorg in de breedste zin (ondersteuning en waardering) ontvangt de gemeente via het gemeentefonds middelen. Door het halveren van het budget voor het mantelzorgcompliment geeft de gemeente, weliswaar in beperkte vorm, nog steeds invulling aan het waarderen van mantelzorgers.

Sociaal Medische Indicaties

Het budget kan worden bijgesteld met €3.000. Indien de activiteit in het geheel wordt gestopt kan een besparing van €55.000 worden gerealiseerd. De gemeente ontvangt hiervoor middelen in de Algemene Uitkering. Als het budget geheel niet wordt ingezet betekent dat er voor kwetsbare kinderen/gezinnen (lichamelijk, verstandelijk of psychisch beperking) geen middelen worden ingezet voor het afgeven van een sociaal medische indicatie voor kinderopvang. Kinderen kunnen hierdoor een achterstand

oplopen. Bijkomend risico is dat er verschuiving ontstaat naar het inzetten van Jeugdmiddelen voor ondersteuning in de gezinnen. Indien de bezuiniging wordt doorgevoerd moet het gezin het contract met de kinderdagverblijven stopzetten. Een langdurige subsidierelatie mag niet worden beëindigd zonder een redelijke termijn te hanteren(art 4:51 Awb). In dit geval lijkt een termijn van één kalenderjaar reëel, aangezien dit voldoende tijd is voor de ouders om andere maatregelen te treffen en de contracten met de kinderdagverblijven uit te dienen. Het niet hanteren van een redelijke termijn levert juridische risico's op.

Verhuizen huurders Kromstraat 4

Het college heeft het plan voorbereid om de huurders van het pand aan de Kromstraat 4 per 1 oktober 2020 te verhuizen naar het gemeentehuis. Hiervoor moeten interne aanpassingen gedaan worden in het gemeentehuis. In overleg met de huurders worden vergelijkbare werkplekken aangeboden in het gemeentehuis. De huurvergoeding zal voor de betrokken partijen niet verhoogd worden en tevens moet rekening worden gehouden met verhuiskosten. Er worden ook nieuwe spreekkamers gemaakt, er zal een doorbraak gecreëerd worden van de bibliotheek met het gemeentehuis en centrale wachtruimtes in de centrale hal. Met de investering voor de aanpassingen aan het gemeentehuis is € 302.000 gemoeid, wat leidt tot een afschrijvingslast van € 19.000 op jaarbasis. Met het vervallen van de exploitatielasten van het pand aan de Kromstraat minus de kosten die we met het inhuizen van de huurders uit de Kromstraat zullen krijgen, realiseren we vanaf 2021 een jaarlijkse besparing. In 2020 moeten we echter wel kosten maken voor het pand aan de Kromstraat, de verhuizing en exploitatie in het gemeentehuis. In totaal gaat dit om een bedrag van afgerond € 31.000. Voorstel is om dit bedrag ten laste te brengen van de exploitatie van 2020. Als gevolg van de verhuizing van de huurders aan de Kromstraat zal dit pand worden gesloopt en worden ontwikkeld als woningbouwlocatie. Hiervoor zal in 2021 een grondexploitatie worden gestart. Op basis van de nu bekende gegevens en uitgangspunten zal hier nog een boekverlies resteren van € 141.000. Conform de voorschriften behoort er voor het verlies van de grondexploitatie in 2021 op de balans een voorziening getroffen te worden. In de begroting 2021 zal hiervoor dekking moeten plaatsvinden. Dekking uit de algemene reserve ligt voor de hand. Een definitief voorstel volgt bij de behandeling van de begroting 2021.

CJG

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) bestaat sinds de decentralisatie van de jeugdzorg alleen nog als merknaam. Onder deze merknaam vallen de werkzaamheden van de jeugdprofessionals en de preventiemedewerker. Afgelopen jaren zijn preventieve activiteiten georganiseerd vanuit het CJG. Conform lokaal en regionaal beleid is het de bedoeling om steeds meer activiteiten te laten uitvoeren door partijen in het voorliggende veld. De afgelopen jaren zijn steeds minder activiteiten georganiseerd door het CJG, waardoor daarvoor vrijgemaakt budget niet benut werd. Zonder activiteiten en zonder merknaam is ook de website www.cjgwoensdrecht.nl niet meer nodig, wat abonnementskosten uitspaart.

ICT

Gebruik van de applicatie RIS voor jeugdzorg wordt afgebouwd en jeugdprofessionals gaan in de loop van 2020 werken met dezelfde applicatie als o.a. de Wmo. Het contract met de leverancier van RIS kan dan opgezegd worden, wat een besparing oplevert. Het te besparen bedrag 2021 is gebaseerd op aannahme dat we half 2020 gaan opzeggen, per half 2021. Dit is onder voorbehoud van een soepele overgang en een nog te ontwikkelen oplossing voor de archivering van de in RIS opgeslagen gegevens.

Inspectie kinderopvang

Kinderen vormen een kwetsbare groep. Binnen een schoolgebouw neemt het risico op infecties toe als er niet wordt voldaan aan hedendaagse bouwtechnische en hygiëne-eisen. De GGD voert in opdracht van de gemeente inspecties uit in het kader van de Wet Publieke Gezondheidszorg (WPG).

Er ligt hiervoor geen verplichting tot het uitvoeren van de inspectie door de GGD. Daarom is er een keuze waarop een besparing, vanaf 2021, kan worden gerealiseerd.

Onderuitputting budgetten

Software Integrale toegang Sociaal Domein

In 2020 budget nodig voor invoering applicatie. Structureel budget van € 15.000 niet meer nodig vanaf 2021.

Peuteropvang

Op basis van de huidige bestedingen kan het budget bijgesteld worden.

Jeugdgezondheidszorg (maatwerkdeel)

Op basis van de werkelijke bestedingen kan het budget bijgesteld worden. De consequentie is wel dat er geen middelen meer beschikbaar zijn voor ontwikkelingen.

Subsidies

Op basis van de werkelijke bestedingen kan het budget voor subsidiebijdrage cultuur en recreatie neerwaarts bijgesteld worden.

B. Wijzigingsvoorstel Programma 2. Ruimte

De mutaties binnen dit programma kunnen worden onderverdeeld naar enerzijds de doorwerking van ontwikkelingen en besluitvorming zoals gepresenteerd in het uitgangspunt voor het meerjarenperspectief tijdens de raadsconferentie. Anderzijds heeft het college een gewijzigd voorkeurscenario. Beide onderdelen worden onder de tabel nader toegelicht.

Tabel B		2020	2021	2022	2023
Mutaties programma 2 Ruimte					
B1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming					
Exploitatiebijdrage zwembad		-€ 5.802	-€ 13.795	-€ 21.925	-€ 30.525
		-€ 5.802	-€ 13.795	-€ 21.925	-€ 30.525
B2. Voorkeurscenario college					
<i>Reëel begroten:</i>					
- MJOP Sportparken		pm	-€ 226.470	-€ 168.644	-€ 152.828
- Snippergroen/reststroken		€ 0	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000
		€ 0	-€ 326.470	-€ 268.644	-€ 252.828
<i>Voorstel bijsturing op ambitie of middelen:</i>					
- Herziening bestemmingsplannen		€ 0	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
- Extra winstneming grondexploitatie		€ 583.440	-€ 47.326	-€ 44.496	-€ 213.770
		€ 583.440	-€ 27.326	-€ 24.496	-€ 193.770
Totale mutatie programma 2		€ 577.638	-€ 367.591	-€ 315.065	-€ 477.123

B1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming

Bij de presentatie in november 2019 hebben we u geïnformeerd dat de legesopbrengst voor de Wide Body Hangar naar verwachting moest worden doorgeschoven van 2019 naar 2020. Het mutatievoorstel voor de exploitatiebijdrage zwembad is reeds toegelicht in de raadsinformatienota van 14 januari jl. Gemakshalve verwijzen wij u naar die nota.

B2. Voorkeurscenario

Reëel begroten

MJOP Sportparken

Al enige jaren staat een op te stellen meerjaren onderhoudsplan voor de gemeentelijke sportparken in de 'steigers'. Om diverse redenen is dit 'concept'-plan nooit verder gekomen dan de 'tekentafel'. Er bestaat het risico op kapitaalvernietiging en afkeur van sportparken. Mogelijk kunnen lasten worden verlaagd door centralisatie van sportparken. Kapitaalgoederen kunnen op verschillende kwaliteitsniveaus worden onderhouden. De raad is autonoom om het kwaliteitsniveau vast te stellen, maar het niveau mag niet onvoldoende zijn. Dit houdt in dat kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties moeten worden voorkomen. Bestuurlijk behandelen en vaststellen van een 'Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke sportparken' is in lijn met het streven om structurele lasten op te nemen in het meerjarenperspectief en niet langer te dekken uit incidentele middelen.

Snippergroen/reststroken

Vanwege fluctuaties in de verkopen wordt het meerjarig geraamde bedrag voor de verkoop-opbrengsten van reststroken met ingang van 2021 naar beneden bijgesteld. Voor 2020 wordt, naar huidige inzichten, nog een opbrengst verwacht van € 196.000. Met dien verstande dat door incidentele transacties de opbrengsten kunnen fluctueren in zowel positieve als negatieve zin ten opzichte van het begrote bedrag.

Wide Body Hangar

Bij de doorkijk in november is uw raad geïnformeerd dat de legesinkomsten voor de Wide body hangar niet in 2019 maar in 2020 worden verwacht. Deze waren nog niet in 2020 geraamd. Op basis van actuele inzichten en verder risicomanagement heeft het college besloten om deze, nog onzekere, inkomsten niet in de begroting op te nemen.

Voorstel voor bijsturing op ambitie of middelen:

Herziening bestemmingsplannen

De geraamde, structurele middelen voor ruimtelijke plannen worden vooralsnog niet benut. Ze dienen de eerstkomende 3 jaren als inzet voor de herziening van bestemmingsplannen. Deze herzieningen zijn niet onmiddellijk noodzakelijk. Vandaar het voorstel om deze middelen te benutten in het kader van de ombuigingen. In het kader van de implementatie van de Omgevingswet zal in kaart gebracht worden hoe en tegen welke kosten het omgevingsplan wordt vormgegeven en zal waar nodig een voorstel worden gedaan ter financiële dekking.

Extra winstneming grondexploitaties

Op basis van een tussentijds geactualiseerde berekening van de grondexploitatie Noordrand Ossendrecht verwachten we in 2020 meer grondopbrengsten dan eerder voorzien. Hierdoor ontstaat dit jaar een extra winstneming. Dit betekent echter wel dat de jaren 2021 en verder er minder opbrengsten van grondverkopen uit deze grondexploitatie kunnen worden gerealiseerd. De financiële consequenties zijn in de (meerjaren)begroting verwerkt. De hier weergegeven bedragen zijn excl. vennootschapsbelasting. In programma 5 is de hiermee samenhangende post aan vennootschapsbelasting als wijzigingsvoorstel opgenomen.

C. Wijzigingsvoorstel Programma 3. Leefomgeving

De mutaties binnen dit programma kunnen worden onderverdeeld naar enerzijds de doorwerking van ontwikkelingen en besluitvorming zoals gepresenteerd in het uitgangspunt voor het meerjarenperspectief tijdens de raadsconferentie. Anderzijds heeft het college een gewijzigd voorkeurscenario. Beide onderdelen worden onder de tabel nader toegelicht.

Tabel C					
Mutaties programma 3 Leefomgeving		2020	2021	2022	2023
C1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming					
Duikers en kunstwerken		€ 0	-€ 10.660	-€ 10.660	-€ 10.660
C2. Voorkeurscenario college					
<i>Voorstel bijsturing op ambitie of middelen:</i>					
- Locatieverhuur zonnepanelen		€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
- Verkiezingen		€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 0
- Openbare ruimte: speeltoestellen		€ 21.737	€ 21.737	€ 21.737	€ 21.737
		€ 66.737	€ 31.737	€ 31.737	€ 31.737
Totale mutatie programma 3		€ 66.737	€ 21.077	€ 21.077	€ 21.077

C1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming

Het mutatievoorstel voor Duikers en Kunstwerken is reeds toegelicht in de raadsinformatienota van 14 januari jl. Gemakshalve verwijzen wij u naar die nota.

C2. Voorkeurscenario

Voorstel voor bijsturing op ambitie of middelen

Locatieverhuur zonnepanelen

De verhuur van ruimte op daken van gemeentelijke gebouwen voor zonnepanelen biedt een kans op het genereren van inkomsten. Dit onderzoeken we momenteel. Vanaf 2021 zijn inkomsten begroot.

Verkiezingen

In 2020 zijn er geen verkiezingen. Het budget voor de organisatie daarvan vervalt eenmalig in 2020.

Openbare ruimte: speeltoestellen

Het structurele budget voor klein onderhoud en vervanging bedraagt € 71.737 per jaar. Het voorstel is om dit budget terug te brengen naar €50.000. Gevolg is naar verwachting dat er alleen onderhoud kan plaatsvinden en geen vervanging. In de loop van 2020 zal het beleidsplan Speeltoestellen aan de raad worden voorgelegd waarin diverse scenario's met bijbehorend budget ter besluitvorming worden voorgelegd.

Onderhoud openbare ruimte: groenrenovaties (niet in tabel)

In november jl. bent u geïnformeerd over de werkzaamheden die uitgevoerd dienen te worden om het bomenbestand van de gemeente Woensdrecht te onderwerpen aan het vereiste onderhoud. Naast deze onderhoudsopgave zijn locaties geïnventariseerd die vanuit verschillende standpunten in aanmerking komen voor renovatie. Naast renovatiewerken zijn ook verdere adviserings- en onderzoekskosten opgevoerd als maatregelen. Ter dekking van deze kosten was nog een krediet van € 58.000 beschikbaar, het voorstel is om dit krediet met € 20.000 af te ramen. Dit heeft de consequentie dat voorlopig alleen de groenrenovaties geprioriteerd worden waar een veiligheidsaspect aan de orde is. Deze bijstelling heeft geen exploitatie-effect omdat de daarvoor begrote uitgaven gedekt worden uit reserves. Het bijstellen leidt tot verminderde uitname uit de algemene reserve. Een nadere financiële vertaling treft u in onderdeel G van deze bijlage.

D. Wijzigingsvoorstel Programma 4. Economie

De mutaties binnen dit programma kunnen worden onderverdeeld naar enerzijds de doorwerking van ontwikkelingen en besluitvorming zoals gepresenteerd in het uitgangspunt voor het meerjarenperspectief tijdens de raadsconferentie. Anderzijds heeft het college een gewijzigd voorkeurscenario. Beide onderdelen worden onder de tabel nader toegelicht.

Tabel D Programma 4 Economie		2020	2021	2022	2023
D1. Voorkeurscenario college					
<i>Reëel begroten:</i>					
- Afvalstromen		-€ 70.000	-€ 70.000	-€ 70.000	-€ 70.000
- Milieustraat		-€ 81.500	-€ 81.500	-€ 81.500	-€ 81.500
		-€ 151.500	-€ 151.500	-€ 151.500	-€ 151.500
<i>Voorstel bijsturing op ambitie of middelen:</i>					
- Tarieven		€ 0	€ 151.500	€ 151.500	€ 151.500
Totale mutatie programma 4		-€ 151.500	€ 0	€ 0	€ 0

D1. Voorkeurscenario

Reëel begroten

Afvalstromen

We zien een afname in de opbrengsten van afvalstromen (voornamelijk als gevolg van lagere opbrengsten voor de vergoeding oud papier). Door een overschot aan oud papier op de Europese markt, daalt de vergoeding die de gemeente van Saver NV ontvangt van € 85 per ton (2019) naar € 45 per ton (2020). Aan de kostenzijde daalt de vergoeding aan de verenigingen, welke nu papier inzamelen. Vanwege vaststelling van de verordening voor 2020 is dit nadeel niet eerder dan in 2021 door te belasten in de afvaltarieven. Er is mogelijkheid tot sturing door het inperken van de minimum garantiebijdrage (van € 22,69 per 1.000 kg) voor de ingezamelde hoeveelheid oud papier door verenigingen. Risico's zijn de politieke haalbaarheid en bezwaren van verenigingen.

Milieustraat

We zien een toename in de kosten van de milieustraat (stijging verwerkingskosten afval). Het ingezamelde afval wordt jaarlijks met Saver NV afgerekend o.b.v. de werkelijke kosten. De begroting 2020 van Saver is behandeld in de algemene vergadering van aandeelhouders van Saver NV d.d. 13 december 2019. In deze begroting 2020 wordt een stijging van de verwerkingskosten met 27,5% verwacht (t.o.v. het tarief 2019). Vanwege vaststelling verordening voor 2020 is dit nadeel niet eerder dan in 2021 door te belasten in de afvaltarieven. Er is een mogelijkheid tot sturing door het beperken van de 'gratis' tikken (nu 3 tikken) op de milieustraat en/of het verhogen van de tarieven van 4^e en volgende tikken op de Saverpas. Risico's zijn een mogelijke toename van zwerfafval indien het aantal 'gratis' tikken worden ingeperkt en/of zodra tarieven door de inwoner als 'onbehoorlijk' worden ervaren.

Voorstel voor bijsturing op ambitie of middelen

Tarieven

De raad heeft de keuze gemaakt de activiteit 'afvalinzameling & -verwerking' kostendekkend uit te voeren. De mate van 'kostendekkendheid' is aan de raad. Het huidige uitgangspunt is 100%. De verdere stijging van kosten en daling van de opbrengsten van afval is, vanwege vaststelling van de verordening voor 2020, niet eerder mogelijk dan vanaf 2021. In 2020 vindt herziening van het afvalbeleid plaats.

E. Wijzigingsvoorstel Programma 5. Bestuurskracht

De mutaties binnen dit programma kunnen worden onderverdeeld naar enerzijds de doorwerking van ontwikkelingen en besluitvorming zoals gepresenteerd in het uitgangspunt voor het meerjarenperspectief tijdens de raadsconferentie. Anderzijds heeft het college een gewijzigd voorkeurscenario. Beide onderdelen worden onder de tabel nader toegelicht.

Tabel E Programma 5 Bestuurskracht		2020	2021	2022	2023
E1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming					
December circulaire		€ 38.000	€ 69.000	€ 67.000	€ 67.000
Accountantscontrole		-€ 18.600	-€ 29.000	-€ 39.000	-€ 39.000
Opbrengsten toeristenbelasting		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
		€ 39.400	€ 60.000	€ 48.000	€ 48.000
E2. Voorkeurscenario college					
<i>Voorstel bijsturing op ambitie of middelen:</i>					
Vennootschapsbelasting grex		-€ 137.397	€ 9.689	€ 6.674	€ 32.785
Bedrijfsvoering/overhead		€ 60.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Leges rijbewijzen		€ 6.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
		-€ 71.397	€ 269.689	€ 266.674	€ 292.785
Totale mutatie programma 5		-€ 31.997	€ 329.689	€ 314.674	€ 340.785

E1. Doorwerking ontwikkelingen en besluitvorming

De mutatievoorstellen voor Decemercirculaire en accountantscontrole zijn reeds toegelicht in de raadsinformatienota van 14 januari jl. Gemakshalve verwijzen wij u naar die nota.

Opbrengsten toeristenbelasting

De gemeente Woensdrecht is verantwoordelijk voor het aanleveren van een volledige en juiste lijst met panden en eigenaren op basis waarvan de BWB toeristenbelasting heft. Er is - in overleg met de Belasting samenwerking West-Brabant- een plan opgesteld ter versterking van de heffing en invordering van toeristenbelasting. Het interne werkproces is verbeterd doordat nu ook uitgegaan wordt van de afgegeven vergunningen. Tevens is de afstemming met het cluster handhaving en het team publieksplein geïntensiveerd. Naast een incidenteel voordeel over de jaren 2018 en 2019 leidt dit tot te verwachten structurele, extra inkomsten van € 20.000.

E2. Voorkeurscenario

Voorstel voor bijsturing op ambitie of middelen:

Vennootschapsbelasting grex

De hier gepresenteerde post houdt verband met de raming van eerdere grondopbrengsten voor Noordrand Ossendrecht zoals toegelicht in programma 2. De vennootschapsbelastinglasten worden binnen programma 5 verantwoord.

Bedrijfsvoering/overhead

Het college zal de raad een plan presenteren hoe te komen tot de structurele besparing van € 250.000 op bedrijfsvoering.

Leges rijbewijzen

Een rijbewijs is 10 jaar geldig (tot 75 jaar). Voor mensen die ouder zijn dan 70 jaar is het 5 jaar geldig. Indien we een rijbewijs verstrekken voor 5 jaar dan wordt 50% van het legestartief in rekening gebracht. Aanpassing van het beleid levert een extra bate op van bijna € 12.000 (op jaarbasis, uitgaande van 588 rijbewijzen). Voor 2020 is slechts een deel van dat bedrag realiseerbaar omdat beleid eerst moet worden aangepast.

Temporisering inzet contentbeheer, webcare en digitale kanalen/social media (niet in tabel)

Het college stelt voor de ambitie ten aanzien van contentbeheer, webcare en de digitale kanalen/social media zoals voorgesteld in het collegewerkprogramma te temporiseren. Deze bijstelling heeft geen exploitatie-effect omdat de daarvoor begrote uitgaven gedekt worden uit reserves. Het bijstellen van de ambitie leidt wel tot verminderde uitname uit de algemene reserve. Een nadere financiële vertaling treft u in onderdeel G van deze bijlage.

F. Weerstandsvermogen en -ratio en voorstel tot vrijval reserves

Gewijzigde berekeningssystematiek weerstandsvermogen

Het college van de gemeente Woensdrecht wil, om de weerstandsratio op peil te houden, de diverse onderdelen die deze ratio kunnen beïnvloeden optimaal inzetten, binnen de geldende wet- en regelgeving en het toetsingskader van de provincie. Die onderdelen zijn: algemene reserve, aanwendbare bestemmingsreserves, onbenutte belastingcapaciteit, post 'onvoorzien' en de reserveringen voor genomen besluiten en blokkeringen. Daarnaast kan de gemeenteraad ervoor kiezen om een ratio van tenminste $\geq 1,4$ te handhaven, een bandbreedte in te voeren of de ratio aan te passen.

Om de weerstandsratio op orde te houden heeft het college besloten een wijziging in de berekeningssystematiek van de weerstandscapaciteit door te voeren met ingang van de begroting 2020. In de berekening van de waarde van de weerstandscapaciteit wordt voortaan de post onvoorzien meegenomen. De onbenutte belastingcapaciteit blijft voor de berekening van de weerstandscapaciteit op het tot op heden gehanteerde niveau van € 500.000.

Voorkeurscenario ten aanzien van vrijval reserves

Een andere manier om de weerstandsratio op niveau te houden is vrijval van enkele bestemmingsreserves in 2020, ten gunste van de algemene reserve. Dat is een bevoegdheid van de raad.

Ofschoon de betreffende bestemmingsreserves door de raad met een vooraf omschreven doel zijn ingesteld en aanwending van deze middelen in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, kunnen naar de mening van het college navolgende bestemmingsreserves (deels) vrijvallen. Daarbij heeft beoordeling plaatsgevonden op de mate waarin toekomstig gebruik van de reserve noodzakelijk is om fluctuaties op te vangen en de in de huidige begroting ingeschatte omvang van de uitgaven. De voorgestelde vrijval van bestemmingsreserves is voor het voor het op peil houden van de ratio niet strikt noodzakelijk. Het college adviseert vrijval zodat heroverweging van bestemming van middelen vrijelijk kan plaatsvinden.

Voorkeurscenario t.a.v. vrijval reserves	Stand per 1 januari 2020	Voorstel voor vrijval
Minder onttrekking t.b.v. onderhoud openbare ruimte/groenrenovaties	€ 58.000	€ 20.000
Minder onttrekking t.b.v. webcare, contentbeheer en digitale kanalen	€ 269.938	€ 269.938
Bestemmingsreserve budget dorpsplatforms	€ 55.334	€ 10.000
Reserves revitalisering dorpskern Hoogerheide	€ 352.686	€ 352.686
Reserve AED-apparaten	€ 83.073	€ 40.000
Reserve Maintenance Valley	€ 140.706	€ 100.000
Reserve accommodatiebeleid	€ 38.110	€ 38.110
Reserve Toekomstvisie	€ 140.706	€ 140.706
Reserve budget gemeenteraad	€ 247.478	€ 0
Bestemmingsreserve project statushouders	€ 55.292	€ 55.292
Reserve Omgevingswet	€ 67.289	
Totaal voorkeur college vrijval reserves	€ 1.508.612	€ 1.026.732

Een toelichting per post treft u hieronder.

Het college stelt voor de ambitie op het gebied van onderhoud openbare ruimte/groenrenovaties (zie inhoudelijke toelichting programma 3 Leefomgeving) en inzet op het gebied van contentbeheer en webcare (zie inhoudelijke toelichting programma 5 Bestuurskracht) bij te stellen en daarmee minder middelen aan de algemene reserve te onttrekken van respectievelijk € 20.000 en € 269.938.

Daarnaast stelt het voor de volgende reserves een (gedeeltelijke) vrijval ten gunste van de algemene reserve voor:

- *Bestemmingsreserve budget dorpsplatforms*
Burgerinitiatieven dragen bij aan beoogde, maatschappelijke effecten waarvoor reguliere exploitatiebijdragen zijn geraamd. Het apart aanhouden van een initiatievenpot is niet verplicht. De gemeenteraad had in 2019 het budget voor deze pot aangevuld tot € 75.000. Momenteel is nog ongeveer € 61.000 beschikbaar. Verlaging van dit budget met het voorgestelde bedrag brengt de ondersteuning van lopende burgerinitiatieven voorlopig niet in gevaar. Bij uitputting van het budget heeft de raad ten allen tijde de mogelijkheid nieuwe middelen aan deze bestemmingsreserve toe te voegen dan wel deze te dekken uit de exploitatie. Het college stelt voor de reserve van € 61.000 te verminderen met een bedrag van € 10.000.
- *Reserve revitalisering dorpskern Hoogerheide*
In deze reserve zijn middelen opgenomen voor herinrichting Lucasplein, o.a. met een beweegtuin. Deze tuin is inmiddels elders binnen onze gemeente ingericht. Er zijn voornemens om de locatie Semmelweis te ontwikkelen. Vanuit die grondexploitatie zou ook het Lucasplein heringericht kunnen worden. Echter het is nog maar zeer de vraag of er in deze grondexploitatie voldoende middelen beschikbaar komen om dit geheel te realiseren. Indien deze situatie zich voordoet, zal een nieuw voorstel worden gedaan.
Het college stelt voor de reserve in zijn geheel te laten vrijvallen voor een bedrag van € 352.686.
- *Reserve AED-apparaten*
Met deze reserve kan de vervanging van AED-apparaten financieel worden gedekt. Op het moment dat deze reserve (deels) vervalt moet de noodzakelijke vervanging van de AED-apparaten op een andere manier worden gedekt. Het college stelt voor de reserve van € 83.000 te verminderen met een bedrag van € 40.000.
- *Reserve Maintenance Valley*
Deze reserve t.b.v. de ontwikkeling van het Aviolanda gebied kan afgebouwd worden. Het college stelt voor de reserve van € 141.000 te verminderen voor een bedrag van € 100.000.
- *Reserve accommodatiebeleid*
Volledige vrijval van deze reserve heeft als consequentie dat er geen 'ontwikkelmiddelen' resteren voor vastgoedbelevingsvragen. De huidige budgetten voor vastgoedbeheer binnen de exploitatie laten ook al een overschrijding zien. Een evt. benodigd budget zal dan derhalve uit de algemene reserve moeten worden gedekt.
Het college stelt voor de reserve in zijn geheel te laten vrijvallen voor een bedrag van € 38.110.
- *Reserve toekomstvisie*
Het college stelt voor de reserve in zijn geheel te laten vrijvallen voor een bedrag van € 140.706. Dat heeft geen consequenties.

- *Bestemmingsreserve project statushouders*

Er zijn vanuit het ministerie signalen dat het COA weer statushouders gaat toewijzen. De consequentie van vrijval van deze reserve is dat er, op het moment dat het COA weer statushouders gaat aanbieden, de huisvesting van statushouders in gevaar komt. Het college stelt voor de reserve in zijn geheel te laten vrijvallen voor een bedrag van € 55.292.

Door de voorgestelde vrijval wordt het risico groter, dat onverwachte uitgaven in het kader waarvoor de reserve ingesteld was, directe invloed gaan hebben op ons exploitatieresultaat. Daarom wordt, na afronding van de jaarstukken 2019, het risicobeleid en de daarmee gepaard gaande en noodzakelijk bestemmingsreserves opnieuw worden bezien. Het college wenst daarbij met een voorstel te komen, zodat weer voldoende buffervermogen qua bestemmingsreserves opgebouwd kan gaan worden.